

बी.ए. फर्स्ट इयर फर्स्ट सेम (B.A.I Sem - 1)

स्थूल अर्थशास्त्र

युनिट - 1

दीर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) डॉ. मार्शल व प्रा. रॉबीस यांच्या अर्थशास्त्राच्या व्याख्या देऊन त्यांच्या व्याख्याची तुलना करा .
- 2) अर्थशास्त्रीय नियमाची वैशिष्ट्य सांगून आर्थिक नियम व भौतिक नियम यांची तुलना करा .
- 3) सूक्ष्म अर्थशास्त्र म्हणजे काय ? त्याची व्याप्ती सांगून त्यांचे गुणदोष लिहा .
- 4) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय ? त्याची व्याप्ती सांगून त्यांचे गुणदोष लिहा .

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) अॅडम स्मिथची अर्थशास्त्राची व्याख्या देऊन त्यावरील आक्षेप लिहा .
- 2) डॉ . मार्शलची अर्थशास्त्राची व्याख्या देऊन तिची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 3) डॉ . मार्शलच्या व्याख्येवरील आक्षेप लिहा .
- 4) प्रा . रॉबीन्सची व्याख्या देऊन तिची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 5) डॉ . मार्शल व प्रा . रॉबीन्स यांच्या व्याख्यांची तुलना करा .
- 6) अर्थशास्त्रीय नियमाची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 7) आर्थिक नियम व भौतिक नियम यांची तुलना करा .
- 8) आर्थिक नियमाचे प्रकार सांगा .
- 9) सूक्ष्म अर्थशास्त्राची व्याख्या देऊन त्याचे गुण लिहा .
- 10) सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे दोष लिहा .
- 11) स्थूल अर्थशास्त्राचे गुण लिहा .
- 12) स्थूल अर्थशास्त्राचे दोष लिहा .
- 13) सूक्ष्म व स्थूल अर्थशास्त्राची तुलना करा .
- 14) सूक्ष्म अर्थशास्त्राची व्याप्ती लिहा .
- 15) स्थूल अर्थशास्त्राची व्याप्ती लिहा .

युनिट - 2

दीर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) मागणी म्हणजे काय ? मागणीचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा .
- 2) पुरवठा म्हणजे काय ? पुरवठ्यावर प्रभाव पाडणारे घटक कोणते
- 3) पुरवठा नियम आकृतीसह स्पष्ट करा .
- 4) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय ? मागणीच्या किंमत लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा .
- 5) डॉ. मार्शल यांचा घटत्या सीमांत उपयोगिता नियम सविस्तर स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) मागणीची व्याख्या देऊन मागणीची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 2) मागणीवर प्रभाव पाडणारे घटक सांगा .
- 3) मागणी कोष्टक म्हणजे काय ? स्पष्ट करा .
- 4) मागणी नियमाची गृहिते लिहा .
- 5) मागणी नियम अनुभवास येण्याची कारणे लिहा .
- 6) गिफेनचा विरोधाभास आकृतीसह स्पष्ट करा .
- 7) मागणी नियमाचे अपवाद सांगा .
- 8) बाजारपेठेचे पुरवठा कोष्टक स्पष्ट करा .
- 9) पुरवठा वर प्रभाव पाडणारे कोणतेही चार घटक लिहा .
- 10) पुरवठा नियमाचे अपवाद लिहा .
- 11) किंमत लवचिकतेचे परिपूर्ण लवचिक मागणी व पूर्णपणे अलवचिक मागणी हे प्रकार स्पष्ट करा .
- 12) किंमत लवचिकतेचे एका पेक्षा कमी लवचिक मागणी व एकापेक्षा जास्त लवचिक मागणी हे प्रकार स्पष्ट करा .
- 13) उपयोगिता म्हणजे काय ? स्पष्ट करा .
- 14) घटत्या सीमांत उपयोगिता नियमाची गृहिते लिहा .
- 15) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियम उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करा .
- 16) घटत्या सीमांत उपयोगितेच्या नियमावरील आक्षेप लिहा .
- 17) घटत्या सीमांत उपयोगितेच्या नियमाचे महत्व सांगा .
- 18) उपयोगिता विश्लेषणाचे दोष लिहा .

युनिट - 3

दीर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) उत्पादन व्यय म्हणजे काय ? उत्पादन व्ययाचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा .
- 2) प्राप्ती चे प्रकार स्पष्ट करून विविध बाजारपेठेमध्ये प्राप्ती वक्र कसे असतात हे स्पष्ट करा .
- 3) अंतर्गत व बहिर्गत बचती म्हणजे काय ? सविस्तर स्पष्ट करा .
- 4) अंतर्गत व बहिर्गत अबचती (अमितव्ययता) म्हणजे काय ? सविस्तर स्पष्ट करा .

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) मौद्रीक उत्पादन व्ययाची संकल्पना स्पष्ट करा .
- 2) एकूण उत्पादन व्ययाची संकल्पना स्पष्ट करा .
- 3) सरासरी व सीमांत उत्पादन व्ययाच्या संकल्पना स्पष्ट करा .
- 4) सरासरी प्राप्तीची संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा .
- 5) सीमांत प्राप्तीची संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा .
- 6) पूर्ण स्पर्धेत सरासरी व सीमांत प्राप्ती वक्रांचे स्वरूप आकृतीद्वारे स्पष्ट करा .
- 7) एकाधिकारात सरासरी व सीमांत प्राप्ती वक्रांचे स्वरूप आकृतीद्वारे स्पष्ट करा .
- 8) उत्पादनाच्या अंतर्गत बचती स्पष्ट करा .
- 9) उत्पादनाच्या बहिर्गत बचती स्पष्ट करा .
- 10) उत्पादनाच्या अंतर्गत अमितव्ययता स्पष्ट करा .
- 11) उत्पादनाच्या बहिर्गत अमितव्ययता कोणत्या ते स्पष्ट करा .

युनिट - 4

दीर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) एकाधिकाराचे प्रकार सांगून मूल्यभेदनाचे प्रकार स्पष्ट करा .

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय ?
- 2) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 3) एकाधिकाराची व्याख्या देऊन त्यांचे प्रकार स्पष्ट करा .
- 4) मूल्यभेदन म्हणजे काय ? मूल्यभेदनाचे प्रकार सांगा .
- 5) प्रा. पिगू यांनी सांगितलेल्या मूल्यभेदनाच्या तीन श्रेण्या कोणत्या ते लिहा .
- 6) एकाधिकारयुक्त स्पर्धेची व्याख्या देऊन त्यांचे वैशिष्ट्य लिहा .

7) अल्पाधिकाराची व्याख्या देऊन त्यांचे वैशिष्ट्य लिहा .

युनिट - 5

दीर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) उत्पादन घटक म्हणजे काय ? उत्पादनाच्या भूमी , श्रम व भांडवल या घटकाची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 2) रिकार्डोचा खंड सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा .
- 3) मजुरी म्हणजे काय ? वास्तविक मजुरी चे घटक सांगा .
- 4) व्याज म्हणजे काय ? मिश्र व्याजाचे घटक सांगा .
- 5) नफा म्हणजे काय ? मित्रांनो त्याचे घटक सांगा .

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) भूमी म्हणजे काय ? भूमीची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 2) श्रम म्हणजे काय ? श्रमाची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 3) भांडवल म्हणजे काय ? भांडवलाची वैशिष्ट्ये लिहा .
- 4) संघटक म्हणजे काय ? संघटकाचे गुण सांगा .
- 5) खंड म्हणजे काय ? खंडाचे प्रकार स्पष्ट करा .
- 6) मिश्र खंडाचे घटक कोणते ते लिहा .
- 7) आर्थिक भाटक व प्रसंविदा भाटक यातील फरक स्पष्ट करा .
- 8) रिकार्डोच्या खंड सिद्धांताची गृहीते सांगा .
- 9) रिकार्डोच्या खंड सिद्धांतावरील आक्षेप लिहा .
- 10) मजुरी म्हणजे काय ? रोख मजुरी व वास्तविक मजुरी ह्या संकल्पना स्पष्ट करा .
- 11) वास्तविक मजुरीचे कोणतेही चार घटक सांगा .
- 12) व्याज म्हणजे काय ? व्याजाचे प्रकार स्पष्ट करा .
- 13) मिश्र व्याजाचे घटक सांगा .
- 14) नफा म्हणजे काय ? मिश्र नफा व शुध्द नफ्याचा अर्थ सांगा .
- 15) मिश्र नफ्याचे घटक सांगा .
- 16) प्रसामान्य नफा म्हणजे काय ?
- 17) अतिरिक्त नफा म्हणजे काय ?